

SISÄLLYS

PERUSTELUT	2
3 Tavoitteet	2

PERUSTELUT

3 Tavoitteet

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen keskeisinä tavoitteina on kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveys-eroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut kaikille Suomessa asuville sekä parantaa näiden palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Uudistuksen tavoitteena on myös turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin, kuten väestön ikääntymiseen ja huoltosuhteen heikkeneemiseen, ja hillitä osaltaan julkisen talouden kustannusten kasvua.

Tarkoituksena on koota sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille, joita kutsuttaisiin hyvinvointialueiksi. Uudella maalla uudistus on tarkoitus toteuttaa alueen erityispiirteet huomioiden. Tehtävien kokoamisella suorilla vaaleilla valitun hyvinvointialueen aluevaltuuston ohjaukseen vahvistettaisiin hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien demokraattista ohjausta. Tavoitteena on myös vahvistaa hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Tavoitteena on vahvistaa hyvinvointialueiden järjestämisvastuuta ja velvollisuutta turvata sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelut kaikissa tilanteissa. Hyvinvointialueet tuottaisivat järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut pääosin julkisina palveluina, ja yksityinen ja kolmas sektori toimisivat täydentävinä palvelujen tuottajina. Ehdotus mahdollistaa hyvinvointialueen tarkoituksenmukaiseksi arvioimat monituottajaratkaisut lainsäädännön reunaehdot huomioiden. Henkilöstön siirtoa koskevien säännöksen tarkoituksena on turvata henkilöstön asema uudistuksessa. Lisäksi tavoitteena on, ettei verorakenteen muutokset voimaan astuessaan aiheuta verotuksen kiristymistä tai muutoksia hyvinvointialueelle siirtyvän toiminnan asemaan verotuksessa.

Uudistuksessa vahvistetaan resurssien oikeudenmukaista jakautumista väestön palvelutarpeita vastaavasti. Uudistuksessa tavoitteena on muodostaa nykyistä kantokykyisempien toimijoiden yhtenäinen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelurakenne, jolloin palvelut koottaisiin yhden päätöksenteon, johtamisen ja budjetoinnin alle. Hallinnollisilla, rakenteellisilla ja toiminnallisilla muutoksilla tehostettaisiin palvelutuotantoa sekä tavoiteltaisiin tehokkuutta ja vaikuttavuutta kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Palvelurakenne, jossa yksi järjestäjä vastaisi lähtökohtaisesti asiakkaan kaikista sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluista, sisältäisi kannusteen huolehtia asiakkaan palveluista tarveperusteisesti, oikea-aikaisesti ja kustannusvaikuttavasti. Rahoitusjärjestelmään sisältyy myös sosiaali- ja terveysmenojen kustannusten kasvua hillitseviä elementtejä.

Tavoitteena on vahvistaa ja turvata hyvinvointialueen järjestämät laadukkaat ja asiakaslähtöiset palvelut suomen, ruotsin ja saamen kielillä. Tarkoituksena on myös vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tietoon perustuvaa ohjausta, johtamista ja kehittämistä, mikä osaltaan tukisi uudistuksen tavoitteiden saavuttamista.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa uudistuksen tavoitteena on edistää ja ylläpitää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä varmistaa yhdenvertaiset, yhteentoimivat ja kustannusvaikuttavat palvelut koko maassa. Ensisijaisena tarkoituksena on väestön hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen ja tätä kautta väestöryhmien välisten hyvinvointi- ja terveyserojen vähentäminen. Tämä myös hillitsee kustannusten kasvua pitkällä aikavälillä. Tarkoituksena on luoda asianmukaiset edellytykset hoitoon ja palvelujen piiriin pääsulle ja sille, että koko maassa on saatavilla riittävästi ja yhdenvertaisesti palveluja sekä palveluja tarvitsevien ihmisten tarpeet ja niissä tapahtuvat muutokset huomioon ottava palvelurakenne. Samalla palvelurakenteen tulisi olla kustannusvaikuttava siten, että käytävissä olevilla voimavaroilla pystytään kantamaan vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon erityislakien mukaisten palvelujen järjestämisestä. Tavoitteena on aikaansaada toiminnan muutoksia, joilla sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan ensisijainen painopiste siirtyy perustason palveluihin ja ehkäisevään työhön. Hyvinvointialueen itsehallinnon tarkoituksena on mahdollistaa näiden tavoitteiden toteuttaminen alueen asukkaiden tarpeiden ja olosuhteiden mukaisesti.

Tavoitteena on tiivis yhteistyö hyvinvointialueen, järjestöjen sekä alueen kuntien kesken. Hyvinvointialueen ja sen alueella olevien kuntien järjestämisvastuulla olevat palvelut sovitetaan yhteen ihmisten kannalta parhaalla mahdollisella tavalla.

Pelastustoimessa uudistuksen tavoitteena on turvata ja ylläpitää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, kattavuutta ja laatua sekä kehittää pelastustoimen palvelujen valtakunnallista yhdenmukaisuutta ja tehostaa toiminnan vaikuttavuutta. Tarkoituksena on varmistaa, että hyvinvointialueiden pelastuslaitoksilla on mahdollisuus tuottaa ensihoitopalveluja koko maassa. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa sekä osallistumista pelastustoimen ja siviilivalmiuden kansainväliseen yhteistyöhön että pelastustoimen kansallista kykyä antaa ja ottaa vastaan apua pelastustoiminnassa.

Tavoitteena on, että kunnat toimisivat uudistuksen voimaantumisen jälkeenkin asukkaidensa paikallisen osallistumisen, demokratian, sivistyksen ja elinvoiman yhteisöinä, jotka hoitavat kunnan yleiseen toimialaan kuuluvia itsehallintotehtäviä sekä laissa säädettyjä paikallisia tehtäviä. Tarkoituksena on, että kunnat vastaisivat uudistuksen jälkeen edelleen muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä yhteistyössä hyvinvointialueiden ja järjestöjen kanssa. Kunnat vastaisivat edelleen myös työllisyyden hoidosta ja edistämisestä sekä paikallisesta elinkeinopolitiikasta. Koska uudistus merkitsisi huomattavaa muutosta kuntien toimintaan ja kuntatalouteen, tavoitteena on kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen säilyttäen kuntatalouden suhteellinen tasapainotila lähes samana kuin ennen uudistusta.

Uudistuksessa on tarkoitus turvata hyvinvointialueiden käyttöön järjestämistehtävän edellyttämä omaisuus ja toimitilat kokonaistaloudellisesti tehokkaalla tavalla. Tavoitteena on, että omaisuusjärjestelyissä kuntia kohdellaan tasapuolisesti, eikä järjestelyillä vaarannettaisi rahoitusperiaatteen toteutumista kuntien vastuulle jäävissä tehtävissä.